

Rembrandt (15 lipca 1606 w Lejdzie - 4 października 1669 w Amsterdamie)

*Pewien chłopiec urodzony w Lejdzie,
dziecko młynarza, a jednak będzie
mistrzem kolorów,
światła walorów,
twórcą-bogaczem... nim na psy zejdzie...*

(ebs)

Rembrandt Harmenszoon van Rijn - holenderski malarz, rysownik i grafik. Uważany powszechnie za jednego z największych artystów wszech czasów.

Pozostawił po sobie około 300 obrazów olejnych, 300 grafik i około 1000-2000 rysunków. Charakterystyczną cechą jego dzieł jest zafascynowanie efektami światła i głębokich cieni. Jego styl i technika ewoluowały z biegiem lat, jednak zamiłowanie do dramatycznego oświetlenia malowanych scen zajmowało centralną pozycję w jego całej twórczości, tak malarskiej jak graficznej.

Obok Jana Vermeera i Fransa Halsa najważniejszy malarz w sztuce holenderskiej „złotego wieku” - okresu, w którym kultura, nauka, gospodarka, potęga militarna i wpływy polityczne Holandii osiągnęły apogeum.

W okresie lejdejskim swoje obrazy sygnował skrótem „RHL” (Rembrandus Hermanii Leidensis). Później podpisywał się jedynie samym imieniem, podobnie jak wielcy artyści renesansu: Michał Anioł, Rafael lub Tycjan.

Urodził się 15 lipca 1606 w Lejdzie ósmym (przedostatnim) dzieckiem młynarza Harmena Gerritszooona oraz córki piekarza Neeltge Willemsdochter van Zuitbroeck. Dzieciństwo spędził w Lejdzie. Od siódmego roku życia uczył się w szkole łacińskiej. Siedem lat później wstąpił na uniwersytet w Lejdzie, ale studiował tam tylko kilka miesięcy.

W 1621 rozpoczął naukę malarstwa. W 1624 rodzice wysłali go do Amsterdamu, gdzie doskonalił swój kunszt malarski u Pietera Lastmana (1583-1633), uznanego malarza obrazów historycznych, cechującego się silnym realizmem i wielkim napięciem dramatycznym. Od niego zapożyczył styl narracyjny, sposób ukazywania psychologicznej głębi postaci oraz technikę światłocienia.

Po powrocie do Lejdy otworzył własną pracownię. Około 1628 pracownię odwiedził Constantijn Huygens, dyplomata, podróżnik i poeta. Było to przełomowe wydarzenie w karierze Rembrandta (i współpracującego z nim Jana Lievensa). Constantijn Huygens był jedną z najbardziej wpływowych osobistości w Holandii, a tym samym jego poparcie, jak również osąd w dziedzinie sztuki, miały decydujące znaczenie.

Huygens zamówił portret u Jana Lievensa, natomiast Rembrandt miał namalować portret jego brata. Przez kilka następnych lat Huygens śledził ich karierę, organizował zamówienia, pełnił rolę kogoś w rodzaju menedżera.

W 1630 umarł ojciec malarza. W 1631 Rembrandt osiadł w Amsterdamie, gdzie marszand obrazów Hendrick van Uylenburgh (ok. 1587-1661, wiele lat mieszkający w Krakowie, później w Gdańsku) zaproponował mu otwarcie u siebie pracowni. Za jego pośrednictwem Rembrandt otrzymywał prestiżowe zamówienia. Malował głównie portrety zamawiane przez najbogatsze rodziny Amsterdamu.

5 czerwca 1633 zaręczył się z Saskią van Uylenburgh, siostrzenicą marszanda, którą poślubił 22 czerwca 1634. Żona, córka burmistrza, wniosła posag w wysokości 40 tys. florenów. Młodzi małżonkowie zamieszkali w

luksusowym domu w dzielnicy nad rzeką Amstel. Artysta często uwieczniał żonę na swoich płótnach.

W 1635 otworzył pracownię, przez którą przewinęło się następnie kilkudziesięciu uczniów. W 1639 kupił duży dwupiętrowy dom przy Breestraat. W 1640 r. zmarła matka Rembrandta. Umarło też pierwszych troje jego dzieci. 14 czerwca 1642 r. w wieku 30 lat zmarła (prawdopodobnie na gruźlicę) Saskia. W testamencie rozdzieliła sumę 40 tys. florenów pomiędzy syna Tytusa i męża. Tytusem zajęła się najęta guwernantka, bezdzietna wdowa Geertje Dirckx, która wkrótce została metresą Rembrandta.

W 1646 do domu Rembrandta przybyła nowa służąca, 23-letnia Hendrickje Stoffels, która zastąpiła Geertje. Rembrandt zakochał się w niej, ale nie mógł jej poślubić, gdyż naraziłby się na stratę wielkiej części spadku po Saskii. Oskarżeni zostali o konkubinaty. W 1654 r. Hendrickje urodziła córkę Cornelię. Równocześnie została ekskomunikowana.

Rembrandt starzejąc się popadał w ruinę i izolował się od świata, coraz mniej czasu poświęcał wykonywaniu zamówień. W 1656 stał się bankrutem. Zbiory artysty zostały wystawione na licytację i sprzedane. W 1663 zmarła Hendrickje. 4 września zmarł Tytus, zaledwie kilka miesięcy po ślubie z Magdaleną van Loo. Rembrandt zmarł 4 października 1669 w małym domku w dzielnicy Rozengracht, gdzie mieszkał ze swoją 15-letnią córką Cornelią. Pochowany został 8 października obok Saskii, Tytusa i Hendrickje w Westerkerk w Amsterdamie.

<https://www.youtube.com/watch?v=RW8i3lyuQjk>

W 1936 nakręcono film fabularny z legendarnym Charlesem Laughtonem w roli Rembrandta.